

Social ulighed i barndommen prædikterer arbejdsløshed i tidlig voksenalder

Flemming Lander¹, Kurt Rasmussen¹ & Jens Tølbøll Mortensen²

ORIGINALARTIKEL

1) Arbejdsmedicinsk Klinik, Regionshospitalet Herning

2) Socialmedicinsk Afdeling, Aarhus Universitetshospital, Aalborg Sygehus

INTRODUKTION

I kvarteret Vollsmose i udkanten af Odense blev der i 1960'erne og 1970'erne efter datidens normer opført et velindrettet almennyttigt byggeri. Med baggrund i socialt betingede økonomiske tilskud blev kvarteret fra begyndelsen overvejende beboet af personer med lave husstandsindkomster og henviste sociale klienter med få personlige resurser. Opvækst i fattigdom og under socialt dårlige vilkår er tæt associeret til negativ social arv. Den aktuelle studiepopulation blev i 1987 inkluderet i en undersøgelse med fokus på helbredsdata fra skolesundhedstjenesten, egen læge samt tandstatus. Deltagerne var dengang 8-9 år gamle. Der blev mod forventning kun påvist mindre helbredsforskelle mellem børn fra Vollsmose og jævnaldrende fra et nabokvarter, der var beboet af forældre med mellemindkomster. Formålet med denne undersøgelse var med udgangspunkt i disse børns social opvækstvilkår at belyse disse vilkårs betydning for deres fremtidige evne til selvforsørgelse.

MATERIALE OG METODER

Kohorten består dels af 108 unge født i 1978 og bosiddende i Vollsmose 1987, dels af 152 jævnaldrende unge opvokset i et middelklassepræget nabokvarter. Alle 260 unge blev i 2007 koblet til Beskæftigelses-

ministeriets DREAM-register, hvorfra der på ugebasis blev indhentet oplysninger om offentlige udbetalinger (OFU) af sygedagpenge eller kontanthjælp i aldersperioden 21-28 år (periode: 1999-2007). Effektmålene var de samlede årlige OFU i opfølgingsperioden og de samlede udbetalinger i mere end to år ud af de syv observationsår. Data blev analyseret med multiniveauregressionsanalyse med individuelle sociale forhold i barndommen som første niveau og boligområde som andet niveau.

RESULTATER

I alt 9% af de unge fra middelklassekvarteret modtog stabilt gennem alle år OFU, mens udbetalinger blandt de unge, der var opvokset i Vollsmose, lå omkring det dobbelte i hele opfølgingsperioden (Figur 1). Samlede udbetalinger i mere end to år var ikke associeret til opvækst i boligområde. I begge analyser havde børn af forsørgere på »kontanthjælp« øget risiko at modtage OFU.

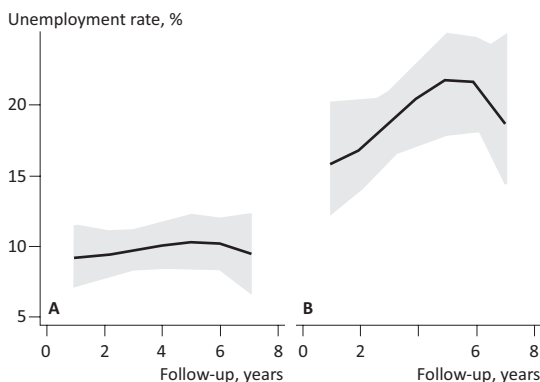
KONKLUSION

Mere end dobbelt så mange børn fra Vollsmose havde allerede tidligt i voksenalderen reduceret evne til selvforsørgelse sammenlignet med børn, der var opvokset i et middelklassepræget nabokvarter. Opvækst med arbejdsløs forsørgere var associeret til mindre arbejdsmarkedstilknytning, mens køn og opvækst hos fraskilt forsørgere ikke i denne undersøgelse havde betydning. Måske er opvækst i Vollsmose en selvstændig risikofaktor, men resultatet bør tolkes med forsigtighed, fordi der findes betydelige velkendte samvariationer mellem valg af boligområde og individuelle socioøkonomiske risikofaktorer. Samlet viser undersøgelsen, at sociale opvækstvilkår stadig er afgørende for børnenes fremtidige udviklingsforløb, herunder for evnen til at opnå beskæftigelse.

DANISH MEDICAL JOURNAL: Dette er et resume af en originalartikel publiceret på danmedj.dk som Dan Med J 2012;59(3):A4394

FIGURE 1

Annual unemployment rate during seven years among young adults who had lived in one of the two neighbourhoods as a child. **A.** Middle class neighbourhood. **B.** Deprived neighbourhood. The values are mean with 95% confidence interval.

a) Multilevel Poisson statistics. Differences between neighbourhoods, $p < 0.00001$ adjusted for the three main individual childhood confounders. Test for trend $p > 0.05$.